

HRVATSKA KOMORA ZDRAVSTVENIH RADNIKA

P.P. 191, 10 000 Zagreb ◊ Fax: +385 1 7980 350 ◊ E-mail: hkzr@hkzr.hr ◊ URL: www.hkzr.hr ◊ OIB: 06195840134

KLASA: 003-08/19-02/09

URBROJ:351/01-19-3

Zagreb, 10.12.2019.

Na temelju članka 77. Zakona o djelatnostima u zdravstvu i članaka 9. i 21. Statuta Hrvatske komore zdravstvenih radnika, Vijeće Hrvatske komore zdravstvenih radnika je dana 10. prosinca 2019. donijelo

KODEKS ETIKE I DEONTOLOGIJE ZDRAVSTVENIH RADNIKA MEDICINSKO - LABORATORIJSKE DJELATNOSTI

I. UVOD

Članak 1.

Kodeksom etike i deontologije medicinsko-laboratorijske djelatnosti (u daljnjem tekstu: Kodeks) utvrđuju se osnovna etička i deontološka načela u obavljanju profesionalnih dužnosti članova Hrvatske komore zdravstvenih radnika (u daljnjem tekstu: Komora), Strukovnog razreda za medicinsko-laboratorijsku djelatnost (skraćeno: SR MLD), odnosi članova prema pacijentima/korisnicima medicinsko-laboratorijskih usluga, kao i međusobni odnosi članova koji rade na neposrednim poslovima zdravstvene zaštite u javnom ili privatnom sektoru zdravstva i koji su članovi Komore.

Kodeks se primjenjuje na zdravstvene radnike medicinsko-laboratorijske djelatnosti: magistre medicinsko-laboratorijske dijagnostike, stručne/sveučilišne prvostupnike medicinsko-laboratorijske dijagnostike i zdravstveno-laboratorijske tehničare.

Kodeks sadrži sustav vrijednosti i pravila profesionalnog ponašanja kojih su se zdravstveni radnici medicinsko-laboratorijske djelatnosti (u daljnjem tekstu: zdravstveni radnik) obvezni pridržavati u svom stručnom radu.

Kodeks se odnosi na svakog člana Komore koji se samim članstvom obvezuje da će ga poštovati i primjenjivati u praksi, a Komora je dužna omogućiti upoznavanje članova sa tekstom navedenog Kodeksa i nadzirati poštovanje njegovih odredbi.

Protiv člana SR MLD-a koji se ne pridržava tih odredbi, Komora je dužna provesti disciplinski postupak pred tijelima Komore.

II. OPĆE ODREDBE

Članak 2.

HRVATSKA KOMORA ZDRAVSTVENIH RADNIKA

P.P. 191, 10 000 Zagreb ◊ Fax: +385 1 7980 350 ◊ E-mail: hkzr@hkzr.hr ◊ URL: www.hkzr.hr ◊ OIB: 06195840134

Zdravstveni radnici medicinsko-laboratorijske djelatnosti obvezni su doprinostiti unapređenju struke primjenom kompetencija i stručne osposobljenosti za dobrobit društva u kojem djeluju.

Svojim radom trebaju štiti dostojanstvo i ugled profesije medicinsko-laboratorijske djelatnosti.

Koristeći i razvijajući najviše standarde profesionalne vještine i prosudbe, te najbolju praksu u izvršavanju profesionalne dužnosti, zdravstveni radnik treba pacijentima/ korisnicima usluga osigurati najkvalitetniju uslugu u svakom trenutku.

Kodeks pomaže radnicima medicinsko-laboratorijske djelatnosti u svakodnevnom radu i izazovnim situacijama na radnom mjestu.

Kodeks istovremeno jamči da radnici medicinsko-laboratorijske djelatnosti rade na profesionalan način poštujući odredbe Kodeksa.

III. TEMELJNA NAČELA ETIKE I DEONTOLOGIJE

Članak 3.

Dužnosti zdravstvenog radnika pri obavljanju svakodnevnih poslova u djelokrugu medicinsko-laboratorijske djelatnosti su i etičke dužnosti, a temelje se na humanosti i pravednosti.

Ključni principi u etičkom djelovanju zdravstvenog radnika su:

1. Princip poštivanja individualne autonomije;
2. Princip korisnosti;
3. Princip neškodljivosti;
4. Princip jednakosti.

Temeljna etička načela na kojima počiva Kodeks su:

1. Život je najveća vrijednost i najveće dobro;
2. Činiti dobro, ne nanositi štetu;
3. Načelo istinitosti i povjerenja;
4. Načelo jednakosti i autonomije;
5. Načelo prava i obveze svih ljudi;
6. Načelo suradnje i dobrih odnosa među zdravstvenim radnicima;
7. Načelo stalnog učenja i stručnog usavršavanja.

HRVATSKA KOMORA ZDRAVSTVENIH RADNIKA

P.P. 191, 10 000 Zagreb ◊ Fax: +385 1 7980 350 ◊ E-mail: hkzr@hkzr.hr ◊ URL: www.hkzr.hr ◊ OIB: 06195840134

Kodeksom se utvrđuju načela i pravila profesionalnog i etičkog ponašanja kojeg su se zdravstveni radnici medicinsko-laboratorijske djelatnosti obavezni pridržavati u svome radu.

Zdravstveni radnik će u svom radu poštovati individualnu autonomiju pacijenta/korisnika usluga koja je kao najznačajnija vrijednost promovirana modernom medicinskom etikom i koja ukazuje na to da pojedinci moraju imati kontrolu nad svojim vlastitim tijelom, moraju donositi vlastite odluke u svezi s medicinskim tretmanom i dijagnostikom i ne smiju biti sprječavani u traženju vlastitog ispunjenja.

Zdravstveni radnik će, po načelu da je život najveća vrijednost i najveće dobro, poštivati njegovu jedinstvenost i neponovljivost, promovirajući zdravlje, poštujući ljudsko tijelo i osobnost pojedinca od početka njegova života do smrti.

Po principu korisnosti i neškodljivosti, zdravstveni će radnik u svom stručnom radu koristeći najviše standarde struke i sustav osobnih moralnih vrijednosti, te po načelu „činiti dobro, ne nanositi štetu“ svoje životno usmjerenje i profesionalnu djelatnost posvetiti zdravlju čovjeka.

Zdravstveni radnik će pokazati visoki stupanj humanosti i pružiti sve dostupne laboratorijske usluge jednako svima bez obzira na dob, spol, rasu, narodnost, vjeru ili političko uvjerenje, imovinski ili društveni položaj te osobni odnos prema korisniku, poštujući pri tom ljudska prava i dostojanstvo osobe.

Članak 4.

Zdravstveni radnik u svom stručnom radu mora poštovati temeljna načela deontologije koja se bavi proučavanjem prava i dužnosti zdravstvenih radnika:

1. Načelo kompetentnosti;
2. Načelo profesionalne i znanstvene odgovornosti;
3. Načelo integriteta znanosti i struke.

U pružanju zdravstvenih usluga iz medicinsko-laboratorijske djelatnosti, zdravstveni radnik će obavljati samo one dijagnostičke postupke, znanje i vještine za koje je svojim obrazovanjem i iskustvom stekao profesionalne kompetencije.

Profesionalne dužnosti i odgovornosti zdravstvenih radnika su:

- primjena stečenih znanja iz svih područja medicinsko -laboratorijske djelatnosti;
- kontrola dijagnostičkih radnih procesa, kontrola kvalitete uređaja i reagenasa;
- prijava neispravnosti dijagnostičkih uređaja nadležnoj osobi;
- briga o nabavci i potrošnji reagenasa i potrošnog laboratorijskog materijala;

HRVATSKA KOMORA ZDRAVSTVENIH RADNIKA

P.P. 191, 10 000 Zagreb ◊ Fax: +385 1 7980 350 ◊ E-mail: hkzr@hkzr.hr ◊ URL: www.hkzr.hr ◊ OIB: 06195840134

- vođenje uredne dokumentacije o izvršenim poslovima i istinitost evidentiranih podataka;
- pravodobno izvješćivanje nadređene osobe o izvršenim poslovima;
- briga o sigurnost pacijenta za vrijeme izvođenja dijagnostičkog postupka;
- pridržavanje mjera sigurnosti na radu i pravilno korištenje zaštitnih sredstava;
- ukoliko je na položajnom mjestu, organizacija rada i rasporeda ostalih zdravstvenih radnika u laboratoriju i svi ostali poslovi tog radnog mjesta.

Zdravstveni radnik će se u svom radu pridržavati spoznaja utemeljenih na znanstvenim činjenicama, pratit će razvoj struke kao znanosti i biti svjestan te važnosti kao i profesionalnih dosega i ograničenja prema osobama, zajednici i društvu u kojem radi.

Zdravstveni radnik će, uz svjesnost da je njegova odgovornost osobna, poticati i timski rad i suradnju, te promicati integritet profesije u znanstvenom i stručnom radu, poštujući pravila dobre laboratorijske prakse.

IV. ODNOS PREMA DRUŠTVU

Članak 5.

Zdravstvenom radniku časna je dužnost svoju struku i znanje posvetiti zdravlju i dobrobiti čovjeka, postupajući pritom u skladu s načelom zakonitosti i načelom zaštite javnog interesa.

Svojim radom zdravstveni radnik potrudit će se da promiče važnost uloge medicinsko-laboratorijske struke u pružanju kvalitetne zdravstvene usluge svim članovima društva.

Poštujući načela Kodeksa, zdravstveni radnik poštovati će i održavati te unaprijeđivati moralnu i stručnu razinu medicinsko-laboratorijske djelatnosti u cilju pružanja zdravstvenih usluga svim članovima društva jednako, uvažavajući prava i obveze svih ljudi.

Sudjelujući svojim radom u biomedicinskim istraživanjima, zdravstveni radnik će promicati poboljšanje i razvoj javnog zdravlja na društvenoj razini.

Uspostavljanjem novih standarda struke i razvijanjem postojećih u cilju poboljšanja laboratorijske prakse, zdravstveni radnik je odgovoran za sigurnost pacijenta/korisnika usluga.

U svom radu, koristeći pravila o radu na siguran način i pravila o ispravnom zbrinjavanju otpada, zdravstveni radnik direktno je odgovoran za očuvanje lokalnog i globalnog okoliša.

Zdravstveni radnik se prilikom obavljanja zdravstvene djelatnosti pridržava strukovnog zakona, propisa koje donosi Komora te ostalih zakona u zdravstvu i pozitivnih propisa u Republici Hrvatskoj.

HRVATSKA KOMORA ZDRAVSTVENIH RADNIKA

P.P. 191, 10 000 Zagreb ◊ Fax: +385 1 7980 350 ◊ E-mail: hkzr@hkzr.hr ◊ URL: www.hkzr.hr ◊ OIB: 06195840134

V. ODNOS PREMA PACIJENTU/KORISNIKU USLUGA

Članak 6.

U odnosu prema pacijentima/korisnicima usluga, zdravstveni radnik postupa profesionalno i nepristrano.

Zdravstveni radnik će poštovati prava pacijenta/korisnika usluga smatrajući njegovu dobrobit svojom primarnom i osnovnom brigom.

Svoj će posao obavljati stručno i etički besprijekorno, ne iskorištavajući čovjeka niti emotivno, niti tjelesno niti materijalno.

Svaki pacijent/korisnik usluge ima pravo na: uslugu visoke kvalitete, informaciju, informirani pristanak, povjerljivost, pristup vlastitim podacima, zdravstveno savjetovanje, pravo na drugo mišljenje te izbor tko ima pravo na informacije o njegovom zdravstvenom stanju.

Zdravstveni radnik treba prikupljati samo one informacije o pacijentu/korisniku usluga koje su potrebne za identifikaciju korisnika, provedbu stručne procjene, izvršenje dijagnostičkog postupka, utvrđivanje rizičnih faktora u svrhu zaštite korisnika usluge i zdravstvenog radnika, financijsku provjeru, fakturiranje te zaštitu osoblja i drugih osoba od prenosivih bolesti, a u skladu s kompetencijama.

U slučaju ubodnog incidenta, zdravstveni radnik obavezan je postupiti po protokolu i prijaviti incident sa svim podacima o pacijentu.

Zdravstveni radnik obavezan je zaštititi sve podatke koje je dobio od pacijenta/korisnika usluga pri pružanju usluge, vezano uz njegovu bolest ili dijagnozu, u skladu s Općom uredbom o zaštiti podataka (SL EU L119).

Za sve dobivene podatke zdravstveni radnik dužan je voditi urednu dokumentaciju kao i dokumentaciju o obavljenim pretragama.

Čuvanje profesionalne tajne proteže se i na sve sustave kojima se podaci o pacijentu/korisniku usluge prenose, obrađuju i pohranjuju. Ako se rezultati ispitivanja upućuju pacijentu/korisniku usluge elektronskim putem, potrebno je osigurati da sustav bude zaštićen od zlouporabe.

Za sve dijagnostičke postupke provedene na pacijentu/korisniku usluge, isti sam mora dati pristanak na ispitivanje, uz prethodno pravo na informiranje od strane zdravstvenog radnika.

Za provođenje invazivnih laboratorijskih usluga djeci do 16. godine pretraga će se obaviti uz pristanak roditelja ili zakonskog skrbnika, odnosno starijih najbližih punoljetnih članova obitelji koji su u pratnji djeteta, osim u hitnim slučajevima. Ako stariji maloljetnik (16-18 godina) dođe s uputnicom

HRVATSKA KOMORA ZDRAVSTVENIH RADNIKA

P.P. 191, 10 000 Zagreb ◊ Fax: +385 1 7980 350 ◊ E-mail: hkzr@hkzr.hr ◊ URL: www.hkzr.hr ◊ OIB: 06195840134

potpisanom od strane liječnika koji traži pretragu ili postupak, potpisana uputnica smatrat će se pristankom roditelja ili skrbnika.

Pacijent/korisnik usluge treba biti upoznat s mogućnostima odbijanja dijagnostičkog postupka i pretrage, te isto treba poštivati i dokumentirati.

U svrhu zaštite privatnosti korisnika usluga, uzimanje uzoraka se treba provoditi u posebnim prostorijama ili kabinama sukladno vrsti primarnog uzorka koji se skuplja ili podacima koji se traže, a iz istih razloga trebaju postojati pravila za ograničeni pristup neovlaštenih osoba u laboratorijske prostorije. Ukoliko se uzorkovanje vrši izvan laboratorijskog prostora maksimalno se treba poštivati pravo na diskrecijski prostor.

Zdravstveni radnik mora nastojati da se sa biološkim uzorkom ispitanika postupa sukladno racionalnoj laboratorijskoj praksi. Ako uzorak dolazi u laboratorij u stanju koje je neprikladno za traženo ispitivanje, neće se učiniti tražena pretraga, nego će se postupi po protokolu za neprihvatanje uzoraka. Zdravstveni radnik obavezan je u tom slučaju evidentirati takav neprikladno dostavljen uzorak za obradu u protokolu evidencije nesukladnosti.

Zdravstveni radnik ima pravo odbiti izvršenje usluge osobi koja se svjesno nedolično ponaša, uvredljivo ili prijeteći, osim ako osobi prijete invalidnost odnosno opasnost po život kada je zdravstveni radnik dužan pružiti uslugu.

U odnosu sa osobama sa ograničenom mentalnom sposobnošću kao i sa osobama sa ograničenom slobodom, zdravstveni radnik je dužan poštovati prava pacijenata u duševnom i tjelesnom pogledu te paziti na njihovo dostojanstvo.

Rezultate laboratorijskih pretraga zdravstveni radnik može priopćiti pacijentu ili drugom medicinskom osoblju uz uvjet da je nalaz pretrage završen i validiran (pregledan i potvrđen) od strane nadležnog stručnjaka na svom radnom mjestu. Telefonski se nalazi ne smiju javljati pacijentu, a ukoliko se nalazi javljaju telefonom medicinskom osoblju mora biti evidentiran rezultat, sat i dan javljanja i kome se javilo.

Pružanje zdravstvene usluge zdravstveni radnik ne smije uvjetovati stjecanjem bilo kakve materijalne ili druge koristi od pacijenta/korisnika usluga mimo propisanih cijena usluga ovlaštenog tijela.

VI. ODNOS PREMA SURADNICIMA, DRUGOM ZDRAVSTVENOM OSOBLJU I STRUCI

Članak 7.

HRVATSKA KOMORA ZDRAVSTVENIH RADNIKA

P.P. 191, 10 000 Zagreb ◊ Fax: +385 1 7980 350 ◊ E-mail: hkzr@hkzr.hr ◊ URL: www.hkzr.hr ◊ OIB: 06195840134

Poštujući Kodeks, zdravstveni radnik će podržavati i unaprjeđivati dostojanstvo i status struke održavanjem visokih standarda stručnog rada i etičkog ponašanja, uz očuvanje reputacije poštenja, integriteta i pouzdanosti svog rada.

U svom radu čuvat će ugled i dostojanstvo zdravstvenih radnika i svoje struke, te će se časno odnositi prema svojim kolegama i suradnicima.

Svojim će učiteljima iskazivati poštovanje i zahvalnost za znanje i vještine koje je učeći od njih primio te ih primjenjuje u svom svakodnevnom radu.

Suradnja zdravstvenog radnika treba se temeljiti na uzajamnom povjerenju, pri čemu različita mišljenja i konstruktivna kritika nikad ne smiju dovesti do nekorektnosti u međuljudskim odnosima i narušavanju digniteta osobe i struke.

Zdravstveni radnik treba uvažavati stručno mišljenje kolega, poštovati odgovornost te poticati timski rad. Ako suradnik ili drugo zdravstveno osoblje zatraži savjet i/ili pomoć, pružit će mu je nesebično i prema svom najboljem znanju.

Obveza je zdravstvenog radnika da upozori suradnike na učinjene propuste na način koji neće povrijediti njihovo ljudsko i profesionalno dostojanstvo, a to neće nikada učiniti pred pacijentom/korisnikom usluga ili njegovim bližnjima.

Zdravstveni se radnik treba oduprijeti svim nastojanjima skupina ili pojedinaca koji svjesno narušavaju etička i stručna načela zbog osobnih interesa, a na štetu korisnika zdravstvene usluge. Takve slučajeve neće raspravljati sa korisnicima usluga, njegovim bližnjima kao ni sa drugim kolegama nego će se obratiti se stručnom tijelu Komore tj. Povjerenstvu za etiku i deontologiju SR MLD-a.

Zdravstveni radnik će podijeliti i prenositi svoje znanje i vještine budućim suradnicima, đacima, studentima i drugim zdravstvenim radnicima, te promicati cjeloživotno obrazovanje i stručno napredovanje.

Obveza je zdravstvenog radnika praćenje napretka u struci i trajno usavršavanje u cilju osobnog profesionalnog napretka, a time i doprinosa napretku medicinsko-laboratorijske djelatnosti.

Zdravstveni radnik je dužan sudjelovati u radu stručnih tijela na području medicinsko-laboratorijske djelatnosti i srodnih struka ako je pozvan. Osobno je pravo zdravstvenog radnika članstvo i sudjelovanje u radu strukovnih udruga koje štite njegove profesionalne interese.

Zdravstveni radnik će promicati sliku i status struke održavanjem visokih standarda u svojoj profesionalnoj praksi, a svojim ponašanjem i djelovanjem, primjerenim izgledom i nošenjem propisane zaštitne odjeće čuvat će ugled zdravstvenih radnika.

HRVATSKA KOMORA ZDRAVSTVENIH RADNIKA

P.P. 191, 10 000 Zagreb ◊ Fax: +385 1 7980 350 ◊ E-mail: hkzr@hkzr.hr ◊ URL: www.hkzr.hr ◊ OIB: 06195840134

Zdravstveni radnik ne smije upotrebljavati nazive i oznake zvanja, stručnog i znanstvenog stupnja, ako ne odgovaraju stvarnom obrazovanju, niti su mu zakonski dodijeljeni.

VII. POŠTIVANJE KOMPETENCIJA

Članak 8.

Kompetencija je sposobnost učinkovite primjene ishoda učenja u određenom kontekstu (u obrazovanju, poslu, u osobnom ili profesionalnom razvoju).

Kompetencija nije ograničena na kognitivne elemente koji podrazumijevaju korištenje teorije, pojmova ili prešutnog znanja. Ona također obuhvaća funkcionalne uključujući i tehničke vještine kao i socijalne i organizacijske vještine te etičke vrijednosti.

Zdravstveni radnik obavezan je raditi posao za koji je educiran predviđenom razinom i vrstom obrazovanja, pri čemu ne smije preuzimati nikakav posao izvan njegove profesionalne kompetencije.

Zdravstveni radnik medicinsko-laboratorijske djelatnosti ne smije postavljati dijagnozu niti predlagati terapiju korisniku zdravstvene usluge.

Zdravstveni radnik smije samostalno donositi zaključke i rješenja unutar dijagnostičkog postupka u skladu s kompetencijama.

U svim oblicima javnih nastupa i djelovanja, zdravstveni radnik iznosi stavove u skladu s propisima, dobivenim ovlastima, stručnim znanjem, kompetencijama i odredbama Kodeksa.

Zdravstveni radnik mora u obavljanju svoje djelatnosti pružiti najbolje i najprihvatljivije rješenje u okviru svojih kompetencija za korisnika usluge kako bi se zadovoljili zajednički ciljevi.

Obveza je zdravstvenog radnika da održava i unapređuju svoje profesionalne kompetencije poboljšavanjem i nadogradnjom svojih stručnih znanja i vještina.

VIII. IZBOR LABORATORIJSKE METODOLOGIJE I TEHNOLOGIJE

Članak 9.

Laboratorijska oprema, pribor i reagensi kojima se služe i s kojima radi zdravstveni radnik obavljajući poslove iz medicinsko-laboratorijske djelatnosti, moraju zadovoljavati kvalitetom prema postojećim spoznajama struke, a u skladu s materijalnim mogućnostima poslodavca.

HRVATSKA KOMORA ZDRAVSTVENIH RADNIKA

P.P. 191, 10 000 Zagreb ◊ Fax: +385 1 7980 350 ◊ E-mail: hkzr@hkzr.hr ◊ URL: www.hkzr.hr ◊ OIB: 06195840134

Sva laboratorijska ispitivanja trebaju se provesti prema odgovarajućim standardima i s razinom vještine i kompetencije koja se očekuju od zdravstvenih radnika medicinsko-laboratorijske djelatnosti.

Krivotvorenje rezultata laboratorijskih ispitivanja potpuno je neprihvatljivo i kažnjivo.

Kod kliničkog ispitivanja opreme i reagenasa treba osigurati mjere kojima će se spriječiti negativni utjecaji i neetičke ponude.

Kad je potrebno osigurati velik broj uzoraka, primjerice za procjenu mjernih instrumenata, reagenasa ili mjernih postupaka, može se koristiti biološki materijal pacijenata preostao nakon izvršenih laboratorijskih pretraga.

Zdravstveni radnici će u svom radu postupati ekonomično, sukladno dobroj i racionalnoj laboratorijskoj praksi. Nepotrebne radnje neće se provoditi, bez obzira na to tko snosi troškove.

IX. KONTROLA, OCJENA I PROCJENA KVALITETE RADA

Članak 10.

Ispravnost i pravovaljanost rezultata laboratorijskih nalaza prati se unutarjom i vanjskom procjenom kvalitete u kojoj sudjeluju i zdravstveni radnici unutar laboratorija. Zdravstveni radnici su dužni o tome voditi odgovarajuće zapise, te ih pohraniti na točno određen vremenski period.

Svi podaci o korisnicima usluga trebaju biti pohranjeni u arhivi ili u laboratorijskom informacijskom sustavu tijekom propisanog roka. Samo stručno laboratorijsko osoblje može imati pristup pisanim dokumentima, dok kompjuterskim podacima o bolesniku mogu imati samo ovlaštene osobe putem lozinke.

U postupcima kontrole, ocjene i procjene kvalitete rada dužni su pored ostalih zdravstvenih stručnjaka u laboratoriju sudjelovati i magistri medicinsko-laboratorijske dijagnostike.

X. ZDRAVSTVENI RADNIK KAO EDUKATOR

Članak 11.

Obveza je zdravstvenog radnika praćenje napretka u struci i stalno obrazovanje.

Zdravstveni radnik koji je ovlašten i odgovoran za obrazovanje i profesionalni razvoj drugih zdravstvenih radnika, mora težiti kompetentnom planiranju obrazovnih programa koji će omogućiti stjecanje potrebnih znanja, vještina i iskustava koja udovoljavaju zahtjevima za stjecanje odgovarajućih potvrda o stručnosti.

HRVATSKA KOMORA ZDRAVSTVENIH RADNIKA

P.P. 191, 10 000 Zagreb ◊ Fax: +385 1 7980 350 ◊ E-mail: hkzr@hkzr.hr ◊ URL: www.hkzr.hr ◊ OIB: 06195840134

Ako je zdravstveni radnik uključen u obrazovni proces ili u bilo koju vrstu edukacije, mora pružiti točne informacije temeljene na stručnoj literaturi i saznanjima proizašlim iz prakse zasnovane na dokazima.

Zdravstveni radnik koji sudjeluje u nastavi (teorijskom ili praktičnom djelu) ili kao voditelj bilo koje vrste stručne edukacije, mora izbjegavati ponašanja kojima će zlorabiti svoj položaj ili na bilo koji način ugrožavati integritet i samopoštovanje člana i studenta.

Zdravstveni radnik ne smije podučavati korištenje specijaliziranih tehnika ili dijagnostičkih postupaka ukoliko sam ne posjeduje znanje, iskustvo, licencu ili neki drugi dokaz stručnosti koji ga ovlašćuje za navedeno. Pritom će podučavati samo one osobe koje imaju nužno temeljno obrazovanje, specijalizaciju, radno iskustvo ili neki drugi dokaz stručnosti.

Zdravstveni radnici koji sudjeluju u ocjenjivanju kolega i drugim oblicima praktične evaluacije ne smiju rezultate provedenih postupaka objaviti drugim osobama bez njihove dozvole.

XI. SUDJELOVANJE U ISTRAŽIVANJIMA I OBJAVLJIVANJE RADOVA

Članak 12.

Zdravstveni radnici koji sudjeluju u znanstvenom istraživanju trebaju se pridržavati etičkih normi, pravila i propisa koji su važeći za sva istraživanja u kojima su ljudi i njihov biološki materijal subjekt istraživanja.

Tijekom planiranja i provedbe istraživanja, zdravstveni radnik je dužan osigurati informirani pristanak osobe na sudjelovanje u istraživanju, upoznati osobu sa svim potencijalnim rizicima i ishodima, osigurati povjerljivost podataka vezanih uz sudionika istraživanja, te sigurnost i dobrobit osobe.

Pacijent/ispitanik može odbiti sudjelovanje u istraživanjima i edukacijskim aktivnostima, bez ikakvih posljedica vezanih uz uslugu koju mu zdravstveni radnik pruža.

Prilikom izvještavanja o rezultatima provedenih istraživanja u stručnim i/ili znanstvenim publikacijama, te prilikom objavljivanja drugih pismenih uradaka vezanih uz medicinsko-laboratorijsku djelatnost zdravstveni radnik je dužan osigurati poštivanje autorskih prava.

Plagiranje je teški oblik neetičnog odnosa prema tuđem radu.

Članak 13.

Zdravstveni radnik smije objavljivati isključivo vlastite autorske radove ili kao koautor u slučajevima u kojima je dao svoj značajan doprinos, a ne kao odraz funkcionalnog položaja.

HRVATSKA KOMORA ZDRAVSTVENIH RADNIKA

P.P. 191, 10 000 Zagreb ◊ Fax: +385 1 7980 350 ◊ E-mail: hkzr@hkzr.hr ◊ URL: www.hkzr.hr ◊ OIB: 06195840134

U slučaju objavljivanja fotografija ili video materijala korisnika usluge na kojima je vidljivo lice ili druge identificirajuće specifičnosti, a u svrhu izrade brošura, web stranice, prezentacija, stručnih izlaganja, ilustriranja knjiga, letaka, časopisa i sličnog, potrebno je tražiti pismeno odobrenje od korisnika ili njegovih skrbnika.

U slučaju objavljivanja prikaza slučaja u kojemu se opisuje korisnik i njegovo zdravstveno stanje, potrebno je zaštititi identitet korisnika, te tražiti pismeno odobrenje korištenja podataka od korisnika ili njegovih skrbnika.

XII. ODNOS PREMA KOMORI I TIJELIMA KOMORE

Članak 14.

Zdravstveni radnici koji obavlja svoju djelatnost obvezni su se učlaniti u Komoru, odnosno moraju biti upisani u registar članova Komore te imati, u skladu sa zakonom, odobrenje za samostalan rad (licencu).

Zdravstveni radnik, član Strukovnog razreda za medicinsko-laboratorijsku djelatnost će Komoru smatrati svojom stručnom maticom, čuvajući i promičući joj ugled, kako u struci tako i u široj javnosti.

Zdravstveni radnik je dužan poštovati Statut i druge opće akte i sve druge odluke i upute Komore i na vrijeme ispunjavati sve obveze prema Komori.

Za trajanja mandata dužnosnici Komore u svojim istupima, kontaktima i djelovanju moraju osigurati promidžbu Komore. Svoj rad i djelovanje dužnosnik Komore temelji na dosljednom poštivanju demokratske procedure, Statuta i akta Komore.

Zdravstveni radnik obavezan je odbiti svaku radnju koja je u suprotnosti sa načelima iznesenim u ovom Kodeksu, a Komora mu je obvezna pomoći svim pravnim i stručnim sredstvima ako se ukaže potreba.

Ukoliko nije siguran da li je određena situacija u skladu s ovim Kodeksom, zdravstveni radnik je obavezan obratiti se i savjetovati s Povjerenstvom za etiku i deontologiju SR MLD.

XIII. DISCIPLINSKA ODGOVORNOST

Članak 15.

Strukovnim zakonom i Statutom HKZR-a su propisana djela koja podliježu sankcijama, bilo da se radi o lakšim ili težim disciplinskim povredama.

HRVATSKA KOMORA ZDRAVSTVENIH RADNIKA

P.P. 191, 10 000 Zagreb ◊ Fax: +385 1 7980 350 ◊ E-mail: hkzr@hkzr.hr ◊ URL: www.hkzr.hr ◊ OIB: 06195840134

Članak 16.

Disciplinska odgovornost i postupak utvrđivanja disciplinske odgovornosti pobliže će se utvrditi Pravilnikom o pravima i odgovornostima članova Komore.

Članak 17.

Povjerenstvo za etiku i deontologiju SR MLD-a po utvrđenoj lakšoj disciplinskoj povredi izdaje opomenu o povredi Kodeksa, Statuta i drugog propisnog akta Komore.

U slučaju ponavljanja djela, Povjerenstvo podnosi prijavu Sudu Komore.

Članak 18.

Teže povrede radnih dužnosti nastaju onda kada zdravstveni radnik zbog nemara ili neznanja nepravilnim postupanjem nanese štetu zdravlju bolesnika, namjerno učini materijalnu štetu, svojim ponašanjem naruši ugled struci ili poslodavcu, oda profesionalnu tajnu i kad se ne pridržava mjera zaštite na radu.

Kada Povjerenstvo za etiku i deontologiju SR MLD po prispjeloj prijavi procjeni da se radi o težoj disciplinskoj povredi, postupak prosljeđuje Sudu Komore.

Članak 19.

Povrede odredaba ovog Kodeksa disciplinske su povrede.

Disciplinski postupak zbog povrede Kodeksa propisan je aktima Komore.

Kaznena i prekršajna odgovornost zdravstvenog radnika ili disciplinska odgovornost u zdravstvenoj ustanovi, trgovačkom društvu ili drugoj pravnoj ili fizičkoj osobi koja obavlja zdravstvenu djelatnost, ne isključuje pokretanje disciplinskoga postupka pred nadležnim Sudom Komore.

XIV. ZAVRŠNE I PRIJELAZNE ODREDBE

Članak 20.

Poštivanje odredaba ovog Kodeksa obvezno je za sve zdravstvene radnike, bez obzira na stupanj obrazovanja.

Povjerenstvo za etiku i deontologiju SR MLD-a je tijelo Komore koje je odgovorno za sastavljanje, obnavljanje i pojašnjavanje nejasnoća vezanih uz primjenu ili interpretaciju Kodeksa.

HRVATSKA KOMORA ZDRAVSTVENIH RADNIKA

P.P. 191, 10 000 Zagreb ◊ Fax: +385 1 7980 350 ◊ E-mail: hkzr@hkzr.hr ◊ URL: www.hkzr.hr ◊ OIB: 06195840134

Pravo je i obaveza svakog zdravstvenog radnika medicinsko-laboratorijske djelatnosti da o svakom kršenju odredbi Kodeksa obavijesti Povjerenstvo za etiku i deontologiju svog Strukovnog razreda.

Povjerenstvo za etiku i deontologiju mora pokrenuti postupak protiv članova koji krše jedno od temeljnih načela ili pojedine odredbe Kodeksa kod Suda Komore.

Članak 21.

Kodeks etike i deontologije medicinsko-laboratorijske djelatnosti stupa na snagu danom objave na web stranicama Komore.

Kodeks je usklađen sa smjernicam koje propisuju krovne međunarodne asocijacije za medicinsko laboratorijsku djelatnost: EPBS - European Association for Profesional of Biomedical Scientist i IFBLS - International Federeatin of Biomedical Laboratory Scientist.

Stupanjem na snagu Kodeksa etike i deontologije medicinsko-laboratorijske djelatnosti prestaje se na članove SR MLD-a primjenjivati Kodeks etike i deontologije djelatnosti sanitarnog inženjerstva, zdravstvene radiološko-tehnološke djelatnosti, djelatnosti radne terapije i medicinsko-laboratorijske djelatnosti (UrBroj:351-4/12-7-10, od dana 05.10.2012. godine).

Predsjednik Vijeća HKZR:
Nenad Vodopija, v.r.